

Om tannlegers informasjonsplikt

I Den norske tannlegeforenings Tidende, 117 nr. 1 kritiserte universitetslektorene Kjetil Reppen og Thor Egil Westberg både Statens helse-tilsyns vedtak om advarsel i en klagesak mot en tannlege (ref. 2004/420), og Helsepersonellnemndas stadfesting av vedtaket. Reppen og Westberg var innleid av tannlegens forsikrings-selskap, etter at pasienten hadde gått til erstatnings-søksmål mot ham.

Statens helsetilsyn finner at artikkelen ikke belyser bakgrunnen for vår vurdering godt nok, og at den virker noe tendensiøs. Da de sentrale vurderingstemaene i vedtaket berører tannlegers hverdag, vil Statens helsetilsyn gi en nærmere forklaring for vedtaket. Vi har for øvrig også lest Reppens spesialisterklæring om saken.

Kort fortalt gikk saken ut på at en pasient, som hadde vært til behandling hos en og samme tannlege i 17 år, fikk konstatert et omfattende behandlingsbehov i kontroll hos en annen tannlege etter at behandlingen hos den tidligere tannlegen var avsluttet. Behandlingen var avsluttet fordi pasienten skulle på et lengre utenlandsopphold. I forbindelse med dette hadde pasienten fått utlevert journalen sin. Fra fremlagte røntgenbilder, tatt av den nye tannlegen, fremkommer infeksjoner i beinet (apikale periodontitter) rundt rotfyllinger, samt hull under fyllinger, kroner og broer (sekundærkaries) i flere tenner. Fra uttalelsen fra Troms tannlegeforenings klagenemnd, som også vurderte saken, fremgår at flere karieslesjoner hadde blitt stående ubehandlet over flere behandlingsperioder. Tannlegen har uttalt at han kjente til disse behandlingsbehovene. Pasienten opplyser at disse behandlingsbehovene kom overraskende på ham og at det var årsaken til at han klaget.

Statens helsetilsyn vurderte ikke selve behandlingsunlatelsen som uforsvarlig. Det gjorde derimot Helse-

personellnemnda. Troms tannlegeforenings klagenemnd går også lengre enn Statens helsetilsyn på dette punktet, og ga tannlegen kritikk for mangelfulle årlige kontroller, og for ikke å ha hatt god nok profylaktisk profil på behandlingen av sin pasient.

Statens helsetilsyn sier i sitt vedtak at det tradisjonelt har vært, om ikke i tråd med god praksis, så i hvert fall akseptabel praksis, å la kroniske tilstander i tennene og tennenes støttevev stå ubehandlet i påvente av videre progresjon. Selv om en mer avventende behandlingsmetode i seg selv ikke behøver å være uforsvarlig, er det en forutsetning at pasienten får nødvendig informasjon for å kunne vurdere om han kun ønsker behandling som er strengt tatt nødvendig eller en mer omfattende behandlingsform. Det var her Statens helsetilsyn, Helsepersonellnemnda og også Troms Tannlegeforenings klagenemnd mener tannlegen sviktet.

Som den profesjonelle parten er det i utgangspunkt helsepersonellet som har hovedansvaret for kommunikasjonen med pasienten. Det er tannlegen som sitter inne med informasjonen om ulike relevante behandlingsmetoder, hvilke konsekvenser et metodevalg får, og hvor stort behandlingsbehovet er til enhver tid. Pasienten har ingen forutsetninger til å delta i, eller foreta vurderinger om sin tannhelse, uten å få den nødvendige informasjonen. Det er ikke tvil om, og dette fremgår også fra spesialisterklæringen til Kjetil Reppen, at behandlingen kunne vært utført annerledes og på en mer optimal måte, for eksempel gjennom protetiske rekonstruksjoner. Det er ingenting i saken som antyder at slike løsninger ble diskutert med pasienten. Statens helsetilsyn vil for øvrig peke på at bevisbyrden for at nødvendig informasjon er gitt til ligger helsepersonellet. Det er således viktig at det journalføres hvilke opplys-

ninger som har blitt gitt og hva pasienten og behandleren har blitt enige om.

I artikkelen blir det gjort til et poeng at pasienten ofte ikke møtte til avtaler. Fra timeboken fremgikk for eksempel at pasienten i 2000 og 2001 møtte til åtte av femten avtaler. Det virker som om forfatterne mener at dette fratok tannlegen muligheten til å gi den nødvendige informasjonen. Men når pasienten har vært til behandling hos tannlegen åtte ganger på to år, kan det etter vår oppfatning vanskelig hevdes at tannlegen ikke har hatt anledning til å opplyse pasienten om at han var i ferd med å opparbeide et betydelig behandlingsbehov ved den rådende behandlingsmetoden. At pasienten uteble ved flere anledninger eller at flere av avtalene var akuttimer, øker etter vår oppfatning behovet for informasjon. Det skjerpet informasjonsplikten ytterligere at pasienten skulle på et utenlandsopphold og ba om å få sin journal, noe som antydte et lengre fravær.

*Anneke Biesheuvel Borgli,
seniorrådgiver, Statens helsetilsyn*

Jubileumsquiz

Akademikernes jubileumsquiz har flotte premier, og du finner den på www.akademikerne.no.